

Tehniline kirjeldus

„Laste heaolu valdkonna e-kursuste loomine ning arendamine“.

Riigihanke eesmärgiks on leida kuni kolm raamlepingu partnerit (edaspidi ka Töövõtja), kes pakuvad vastavalt Sotsiaalkindlustusameti (edaspidi ka Tellija) tellimustele laste heaolu valdkonna e-kursuste (edaspidi ka kursus) loomise ja arendamisega (moodulite täiendamine ja/või lisamoodulite loomine jms) seotud teenuseid. Raamleping sõlmitakse perioodiks kuni 31.12.2027. Raamlepingu sõlmimine toetab varasemalt loodud kursuste arendamist ning uu(t)e kursus(t)e loomist sarnase disaini põhimõtete alusel, aidates nii ühtlustada kursuste kvaliteeti ja tagada õppijatele paremat õpikogemust.

Uute kursuste loomine hõlmab teoreetilise sisu loomist ja sisutoimetust, kursuste õppijakeskset disaini ning video, heli ja infograafika materjalide ning tagasisideküsimustiku loomist.

Uute kursuste loomise protsessi kuuluvad kursuste õppijakeskne disain, eesmärkide ja õpiväljundite määratlemine, sisustruktuuri ja metoodika kavandamine, teoreetilise sisu loomine ja sisutoimetus, õppematerjalide väljatöötamine (sh video, heli ja infograafika materjalide loomine), hindamise, testimise ning tagasiside mehhanismide ning tehnilise ülesehituse loomine (sh ülespanek Digiriigi Akadeemia õppekeskkonda).

Raamlepingu raames on võimalik tellida teenuseid uute kursuste loomiseks terviklahendusena (hõlmab kõiki kursuse loomiseks vajalikke teenuseid) või täiendavate/osaliste teenuste kaupa:

- tellida Töövõtjalt kursuse teoreetilise sisu loomine ja sisutoimetus, õppijakeskne disain ning video-, heli- ja infograafikamaterjalide loomine terviklahendusena;
- tellida Töövõtjalt kursuse loomiseks valikuliselt teatud teenuseid - nt. esitab Tellija kursuse loomiseks Töövõtjale enda poolt loodud õppematerjalid (tekstid, esitlused, joonised, videod jms) ja tellib kursuse sisutoimetuse ning õppijakeskse disaini ning vajadusel ka täiendava teoreetilise sisu loomise, video, heli ja infograafika materjalide loomise.

Raamlepingu raames on võimalik tellida lisaks **olemasolevate kursuste ja loodavate kursuste arendamisega** (täiendamine, lisamoodulite loomine jm) seotud teenuseid, sealhulgas:

- **uute õppematerjalide loomine:** nt uued õpikäsitlused, täiendavad teemad, täiendavad interaktiivsed harjutused või õppevideod.
- **Tellija poolt loodud materjalide toimetamine ja kohandamine:** Tellija poolt loodud materjalide (tekstide, videote, esitluste ja muu sisu) toimetamine, kohandamine ja täiendamine vastavalt kursuse eesmärkidele ja õpiväljunditele (hõlmab materjalide kvaliteedi tagamist, grammatikaparandusi, sisu struktureerimist ja kohandamist, et need vastaksid kursuse metoodikale ning oleksid õppijatele arusaadavad ja praktilised). Samuti võib see sisaldada videote, piltide või muude multimeediaelementide kohandamist, vajadusel täiendamist, et tagada nende sobivus õpiväljundite saavutamisega.
- **Tagasiside kogumise, testide ja hindamismeetodite täiendamine ja loomine:** kursuse tagasiside ja hindamismeetodikate loomine, täiendamine või muutmine, sh tagasisideküsimustike, testide, hindamisülesannete või enesekontrolli harjutuste lisamine või kohandamine.
- **Sisulised muudatused olemasolevas kursuses:** kursuse sisuliste muudatuste tegemine, nt ajakohastamine vastavalt uuematele teadusuuringutele ja/või praktilistele vajadustele, testide täiendamine ja/või ümberkujundamine, harjutuste täiendamine jne.

- **Tehnilised täiendused ja uuendused:** kursuse tehnilise ülesehituse täiustamine, sealhulgas platvormiuuendused, WCAG 2.0 vastavuse tagamine, interaktiivsete elementide täiendamine või uute tehnoloogiate kasutusele võtmine.
- **Subtiitrite loomine ja õppematerjalide tõlkimine:** kursuse video- ja õpikäsitluste subtiitrite lisamine ja/või täiendamine, et tagada kursuse sisu ligipääsetavus kõigile õppijatele. Samuti sisaldab see vajadusel tõlkimist teistesse keeltesse (nt ingliskeelsed subtiitrid ja tõlked), sealhulgas venekeelse duplikaadi loomist.

Hanget rahastatakse 2021-2027 ühtekuuluvuspoliitika fondide meetme 21.4.7.9. „Lastele ja peredele suunatud teenused on kvaliteetsed ja vastavad perede vajadustele“ toetuse andmise tingimuste (TAT) „Laste ja perede toetamine“ vahenditest.

Taustinformatsioon

Sotsiaalkindlustusamet pakub laste heaolu valdkonna spetsialistidele erinevaid koolitusvõimalusi. Koolituste eesmärk on toetada spetsialiste nende igapäevatöös laste heaolu ja õiguste kaitsel, pakkudes neile vajalikku tuge ja teadmisi tööülesannete täitmisel. E-kursused on seejuures tõhus vahend teadmiste kättesaadavaks tegemisel, mis aitab tagada koolituste sisulise järjepidevuse, mõõdetavuse ja laiahaardelise leviku, võimaldades paindlikku, kuluefektiivset ja ajast ning asukohast sõltumatut õppimist. Sellest tulenevalt on Tellija sel ning järgnevatel aastatel planeerinud nii olemasolevate kursuste arendusi kui ka uute kursuste loomist.

Sotsiaalkindlustusamet viis 2024. aastal läbi hanke lastekaitsetöötajate kursuse „[Lastekaitsetöö põhialused](#)“ ja lastega töötavate spetsialistide kursuse „[Abivajava lapse ja noore märkamine ning abistamine](#)“ loomiseks. Viimati mainitud kursus on spetsialistidele õppimiseks kättesaadav [Digiriigi Akadeemia](#) õppekeskkonnas, sihtgrupi esindajate seas kasutusele võetud ning saanud positiivset tagasisidet. Olemasolevate kursuste testimise ja esmase kasutamise käigus on Tellija saanud kinnitust, et e-kursus on tõhus ja toimiv õppimisviis.

Tellija plaanib kursuste arendamist ja loomist eeldatavalt järgmistes, kuid mitte üksnes nendes valdkondades:

- 01.01.2025 jõustus lastekaitseseaduse muudatus, kus tuuakse välja lastega töötavad spetsialistid, kellel on võimalused ning oskused märgata lapse võimalikku abivajadust. Lastega töötavatele spetsialistidele mõeldud kursus annab põhiteadmised abivajava lapse märkamisest, toetamisest ning temast teatamisest. Olemasolevas „[Abivajava lapse ja noore märkamine ning abistamine](#)“ kursuses on teemavaldkondi, mille puhul on oluline luua spetsialistidele võimalus süvendatud teadmiste omandamiseks, et soodustada varajast märkamist ning toetada abivajavast lapsest teatamist. Sellest tuleneb vajadus olemasoleva kursuse arendusteks, lisamoodulite või eraldiseisva teemavaldkondi süvitsi käsitleva kursuse loomiseks, mis toetaksid spetsialiste seadusest tuleneva erilise hoolsuskohustuse täitmisel.
- Lastekaitsetöötajatele loodud kursus „[Lastekaitsetöö põhialused](#)“ toetab sihtgruppi kuulujaid seadusest tulenevate ülesannete täitmisel ning annab vajalikud mõistmised ja arusaamad lapse õigustest, heaolu hindamisest ja analüüsimisest, lapse ja lapsevanemate kaasamisest ning valdkondadeülesest koostööst. Kursus võimaldab kiirelt ja kasutajasõbralikult sihtgruppi jõuda ja põhiteadmised omale sobival ajal ja tempos omandada või meelde tuletada. Samuti on see hea ning kiire viis toetada alustavaid lastekaitsetöötajaid töösse sisse elamisel. E-kursuse testimise käigus on ilmnunud vajadus arenduste järgi, mida käesoleva hanke raames tellida planeeritakse.
- Alates 2022. aastast on Sotsiaalkindlustusamet pakkunud sisukat baaskoolitust kõrge abivajaduse ja riskikäitumisega noortega töötavatele spetsialistidele, eelkõige kinnise lasteasutuse teenusel. Siiski puudub tänaseni tööle asudes sissejuhatav koolitus, mis käsitleks lapse arengulisi ja psühhosotsiaalseid eripärasid ning traumasid ja erivajadusi

arvestavat lähenemist. Planeeritud loodava kursuse eesmärk on anda valdkonna uutele töötajatele esmased teadmised, et nad saaksid teadlikult ja turvaliselt alustada tööd suure abivajaduse ja kõrge riskikäitumisega noortega.

1. Nõuded kursuste ülesehituse, metoodika, õppematerjalide ja tehnilise lahenduse kohta

Tagamaks kvaliteetne õpikogemus peavad kõik kursused, sealhulgas uued loodavad kursused ja olemasolevate kursuste arendused vastama selles peatükis kirjeldatud nõuetele.

Kvaliteetse kursuse loomine tähendab tervikliku veebipõhise õppekava ja õppematerjalide väljatöötamist, mis sisaldab kursuse sisulist ülesehitust, õppetegevusi, hindamismeetodeid, õppijakeskseid õpiväljundeid ning interaktiivseid elemente (nt harjutused, testid, videod, simulatsioonid).

Kursus(t)e loomine hõlmab muuhulgas järgmisi etappe:

- **Kursuse eesmärkide ja õpiväljundite määratlemine:** kindlaks määratakse, millised teadmised ja oskused kursuse läbimise tulemusena omandatakse.
- **Sisustruktuuri ja metoodika kavandamine:** kursus jagatakse erinevateks mooduliteks või õppeplokkideks, kus iga osa on selgelt suunatud konkreetse õpiväljundi saavutamisele. Sisustruktuur peab olema metoodiliselt läbimõeldud, toetama täiskasvanud õppija õpikogemust ning olema kaasahaarav ja praktiline.
- **Õppematerjalide väljatöötamine:** kursuse jaoks valmistatakse või kohandatakse tekste, videoid, pilte, interaktiivseid harjutusi ja muid õppematerjalide vorme. Kõik materjalid peavad olema üles ehitatud vastavalt kursuse eesmärkidele ja õpiväljunditele.
- **Hindamise ja tagasiside mehhanismide loomine:** kursusele tuleb arendada välja sobivad hindamismeetodid, sealhulgas enesekontrolli testid ja lõputest, mis annavad tagasisidet õppija edusammude kohta. Samuti tagasisideküsimumstik kursusele Digiriigi Akadeemia õppekeskkonnas.
- **Tehnilise ülesehituse loomine:** kursus peab olema üles ehitatud sobivale platvormile (n loodud Articulate Rise keskkonnas, kasutatav Digiriigi Akadeemia õppekeskkonnas) ning vastama kõigile tehnilistele ja juurdepääsuvõimekuse nõudmistele (nt WCAG 2.0 tase AA).

1.1 Kursuse ülesehitus ja metoodika

- Kursuse moodulina käsitletakse temaatilist tervikkäsitlust või metoodiliselt kokkusobivaid teemasid. Iga moodul peab moodustama sisulise, selgelt eesmärgistatud ja sobilikke meetodeid rakendava terviku, mis annab osalejatele muuhulgas praktilised tööriistad. Iga kursuse moodul on eraldiseisvalt läbitav, koos peavad moodulid moodustama sidusa terviku.
- Kursusel on sõnastatud eesmärgid ja õppijakesksed õpiväljundid ning kursuse sisu, õppetegevused ja hindamise põhimõtted vastavad õpiväljunditele.
- Kursuse moodulite metoodika peab tagama mooduli juures kirjeldatud minimaalsete õpiväljundite saavutamise parimal viisil.
- Kursuse tulemusena peavad osalejad omandama iga mooduli eesmärgid ja õpiväljundid.
- Kursusel osalejatel on võimalik selle läbimise käigus teha erinevaid teemaga seotud praktilisi ülesandeid, mis teadmisi kinnistavad ja töösse rakendada aitavad.

1.2 Õppematerjalid

- Kursusel kasutatav õppematerjal on praktiline kokkuvõtte olulisimast infost osalejale mugavas formaadis ning sisaldab sobivuse korral viiteid täiendavatele allikatele (nt uuringud, teadusartiklid, statistika vms), millele osalejatel on võimalik ligi pääseda ning

mis tulevad omandatud teadmiste/oskuste rakendamisel ja kinnistamisel kasuks. Õppematerjal peab põhiosas olema eesti keeles. Viidatav või lisatav täiendav lugemismaterjal võib olla inglise keeles.

- Kursuse õppematerjalide esitamisel kasutatakse mitmekesiseid meediume nt tekstid, illustratsioonid, fotod, graafilised joonised, videoklipid, interaktiivsed harjutused/testid, simulatsioonid, audioklipid jm.
- Õppematerjalide koostamisel ja illustreerimisel kasutatud teiste autorite töödele/materjalidele on korrektselt viidatud. Viidatud on kasutatud tekstilistele allikatele (tsitaadid, refereeringud, seisukohad, andmed jm), fotodele, graafikale, video- ja audiomaterjalidele. Viitamisel on järgitud läbivalt sama viitamissüsteemi.
- Töövõtja peab arvestama, et kõikide täitmist vajavate materjalide (programmid, õppematerjalid jne) puhul kasutatakse eelkõige Microsoft Office dokumendi formaate (Word, Excel, PowerPoint) ning et tagada vajadusel materjalide kvaliteetne printimine, tuleb kasutada selleks sobilikku tarkvara (.pdf).
- Väljatöötatud õppematerjalid vastavad õppematerjalide loomise headele tavadele.
- Näitlikustatud videod, animatsioonid jm meediasisu tuleb filmida või kujundada nii, et nende tegevus toimub õppesisule sobilikus keskkonnas (Tellijaga kooskõlastatult) ning video ja heli kvaliteet on kaasaegne. Õpieesmärgil loodud videod on vormistatud koos sisu mõistmist toetavate graafiliste elementide, teksti ja heliga (sh vajadusel heli ülesvõtt, helifailid). Videofailid on vähemalt 1920x1080 (Full HD) resolutsioonis. Näitlikustatud õppevideotes võib kasutada näitlejaid või kolmandaid osapooli, kes esitavad ekspertidega kooskõlastatud sisu. Videotes kasutatakse eesti keelt. Tellijaga kokkuleppel lisatakse videotele vajadusel ka subtiitrid (eesti-, vene- ja/või inglise keeles).
- Õpieesmärgil loodud helisalvestised võivad olla lindistatud nii ühe kui kahe inimese jutuajamisest ning nendelt on järeltöötamise käigus eemaldatud liigsed pausid ja muud sujuvat kuulamist segavad defektid. Vajaduspõhiselt lisatakse kuulatavatele failidele heliefekte (nt algus- ja lõpumuusika).
- Kursuse visuaalsete elementide kujundamiseks vajalike fotode tegemine toimub Tellijaga kokkulepitud asukohtades ja inimestest (enamasti samas võttepaigas, kus valmivad videod).
- Õppematerjalid ning nende täiendamine/muutmine kooskõlastatakse Tellija ja Töövõtja vahel lepingu täitmise käigus. Loodud õppematerjalid ja õigused nende kasutamisele tuleb anda üle Tellijale.

1.3 Tehnilised lahendused

- Kursus on täies mahus veebipõhine (õppijale iseseisvalt läbitavad).
- Töö/teenuse tulemusena on valminud Articulate Rise platvormile kursus koos e-õppe materjalidega, mis toetavad õppimist. Kursus on õppijatele üles laetud ning seadistatud ka Digiriigi Akadeemia õppekeskkonnas;
- kursuse õppematerjalid ja õppetegevused on sihtgruppi kuuluvate kasutajate peal testitud ja parendusettepanekute põhjal kuni valmimiseni arendatud (sihtgrupi esindajad lepivad kokku Tellijaga);
- kursus on loogiliselt struktureeritud ja kõigile, sh baastasandil arvutikasutajale, lihtsasti kasutatav;
- Töövõtja annab Tellijale üle ka kursuse materjali SCORM-paketina;
- Töövõtja peab teenuste teostamisel lähtuma Sotsiaalkindlustusameti [põhiväärtustest](#) ja [valitsusasutuste stiilijuhistest](#). Samuti lähtuma nii visuaalselt kui ka keelekasutuses sellest, et Sotsiaalkindlustusamet on sotsiaalvaldkonna riigiasutus.
- kõik Tellijale üle antavad failid (audiovisuaalid, CVI jne) peavad vastama antud valdkonna kvaliteedistandarditele;
- kursus peab vastama WCAG 2.0 tase AA nõuetele;
- kursus peab lähtuma parimatest kasutajakeskse teenuse (UX, UI) loomise põhimõtetest;

- kursus on tehniliselt töökorras (lingid avanevad, vajalikud vahendid töötavad, viidatud veebipõhised materjalid on kättesaadavad), võimalik on hilisem kursuse täiendamine ja moodulite lisamine ning linkimine erinevate süsteemide vahel (nt Lasteabi kodulehekül, Digiriigi Akadeemia õppekeskkond);
- kursusel on nõuetekohaselt viidatud rahastajale (Tellija jagab viitamise täpsema info Töövõtjale pärast lepingu sõlmimist);
- Töövõtja on kohustatud tagama, et kõik kursuse haldamisega seotud platvormid, õppekeskkonnad ja tehnilised lahendused oleksid kasutajasõbralikud ja jätkusuutlikud. Lisaks peab Töövõtja korraldama/tagama Tellijale kursuse haldamiseks vajalike e-lahenduste alaste asjakohaste teadmiste edasiandmise ning kasutamise juhendamise platvormide ja keskkondade jätkusuutlikuks kasutamiseks (mahus minimaalselt 6 akadeemilist tundi ning see on Tellijale tasuta). Täpsemad detailid kooskõlastatakse eelnevalt Tellijaga.

2. Töövõtja kohustused ja koostöö Tellijaga

- Töövõtja kohustub sisuloome ja sisutoimetuse, õpidisaini ning produktsiooni korraldama vastavalt tellimusele koostöös Tellija esindaja(te)ga, kaasama sisueksperthe ja tegema koostööd Tellija etteantud asutuse või isikuga, nt teised riigiasutused, sisueksperdid jne.
- Töövõtja peab pakkumise tegemisel arvestama, et esitatud pakkumus peab sisaldama kõiki võimalikke otseseid ja kaudseid kulusid tõlkimisele, keeleteoimendamisele, materjalide loomisele, filmimisele (sh järeltöötlus, esinejate grimmiteenus, teleprompter jms), animeerimisele, töötlusele, autoriõigustele jne.
- Tellitavate teenuste täpne maht, sisu ja kirjeldus ei ole seotud ainult hanke hindamiseks küsitud teenustega, tellida võidakse ka muid hanke esemega sarnaseid ja seonduvaid teenuseid tingimusel, et need on mõistlikult tõlgendatavad osana kursuse loome protsessist ning nende hankimine raamlepingu raames ei moonuta hangitavate teenuste olemust.
- Töövõtja peab tagama kõigi teenuse pakkumiseks vajalike ressursside olemasolu ja teenuste üleandmise tähtaegselt. Teenuste üleandmise pikenedmisel mistahes põhjusel peab Töövõtja sellest Tellijat viivitamatult teavitama. Teavitus tuleb teha enne kokkulepitud tähtaega, hilisemate pretensioonide puhul on Tellijal õigus kasutada raamlepingus sätestatud õiguskaitsevahendeid.
- Töövõtja peab teenuste teostamisel lähtuma Sotsiaalkindlustusameti [põhiväärtustest](#) ja [valitsusasutuste stiiljuhistest](#). Samuti lähtuma nii visuaals kui ka keelekasutuses sellest, et Sotsiaalkindlustusamet on sotsiaalvaldkonna riigiasutus.
- Töövõtja on kohustatud tellitava teenuse valmimise eel ja käigus Tellijaga konsulteerima ning arvestama Tellija tagasisidega.
- Tellijal on õigus lõplike täienduste ja lisamoodulite kooskõlastamisel teha Töövõtjale ettepanekuid nende ülesehituse ja metoodika osas. Lepingu täitmise käigus toimuv metoodika täiendamine/muutmine kooskõlastatakse Tellija ja Töövõtja vahel.
- Teenuste teostamiseks peab Töövõtjal olemas olema Articulate Rise keskkonna kasutamise litsents.

3. Nõuded meeskonnale

Töövõtja peab tagama meeskonnaliikmete (õpidisainer-produktsioonikoordinaator, sisueksperthe/sisueksperdid, video- ja helifailide tootja, fotograaf) arvu selliselt, et on võimaline looma kursuse vastavalt tehnilises kirjelduses toodud eesmärkidele ja sisule. Arvestades teenuse iseloomu ning seotust laste heaolu valdkonnaga, tagab töövõtja teenuse osutamisel meeskonnaliikmed, kes ei ole toime pannud süütegu alaealise vastu ega isikuvastast süütegu ning kelle suhtes ei ole teenuse osutamise ajal pooleli menetlust nimetatud süütegudega seoses.

Nõuded õpidisainer-produktsioonikoordinaatorile:

- varasem iseseisvalt läbitava e-kursuse (mahus vähemalt 4 ak/h) loomise kogemus (viimase 5 aasta jooksul);
- oskus töötada sisuhaldusplatvormiga Articulate Rise;
- kogemus täiskasvanukoolituse valdkonnas ja oskus rakendada täiskasvanute õppimise printsiipe e-õppe konteksti;
- varasem kokkupuude iseseisvalt läbitava e-kursuse sisumaterjalide loomisprotsessiga ja võimekus materjalide produtseerimist suunata ja juhendada;
- valmisolek vastavalt vajadusele kaasata e-kursuste sisu loomisesse teemadele sobivad valdkondliku hariduse, töökogemuse ning koolitamise ja koolitustele/kursustele sisu loomise kogemusega eksperte (nt sotsiaal-, hariduse-, õigus-, psühholoogia valdkonnast).

Nõuded sisuekspertidele:

- valdkondlik kõrgharidus;
- valdkondlik töökogemus - viimase 5 aasta jooksul vähemalt 2 aastat;
- varasem kogemus valdkonna koolitajana/lektorina - viimase 2 aasta jooksul vähemalt 3 koolitust;
- varasem kogemus valdkondlike koolituste/kursuste sisu loomises osalemisel ja/või õppekava/ ainekava koostamisel;
- varasem kogemus teoreetiliste ja praktiliste materjalide loomisel (käsiraamat, artikkel, juhised, praktilised harjutused vms) - viimase 3 aasta jooksul vähemalt 2 loodud materjali.

Nõuded video- ja helifailide tootjale:

- varasem kogemus videote täisproduktsooniga (sh operaatori-, heli- ja järeltöötamise tegemises);
- kogemus õppevideote täisproduktsooniga, sh teadmised õppevideote produktiooni eripäradest;
- helifailide töötlemise oskus.

4. Keskkonnahoidlikud lahendused

Töövõtja peab lepingu täitmisel eelistama keskkonnahoidlikke lahendusi, nt:

- töökoosolekud ja muud kohtumised viia läbi võimaluse korral veebi vahendusel, et vähendada eelkõige liigsest transpordikasutusest tulenevat süsiniku jalajälge;
- vältida tarbetut dokumentide välja trükkimist ning võimalusel eelistada digitaalsel kujul olevaid materjale;
- Töövõtja poolt digitaalsel kujul edastatavad materjalid peavad olema salvestatud ja edastatud optimaalse mahuga, et vältida otstarbetult suuri andmefailide ning seega vähendada digireostust;
- lepingu täitmise järgselt kustutada üleliigsed digimaterjalid, nt mustandfailid, säilitamiseks mittevajalikud töödokumendid jms, kuna IT-serverites failide otstarbetu hoidmine on keskkonda kurnava mõjuga ning suurendab digireostust.

5. Teenuste tellimine

- Tellija esitab tellimusi vajaduspõhiselt. Tellimus esitatakse raamlepingu partnerite kontaktisikutele e-posti aadressil või riigihangete registris. Tellimuses esitab Tellija selle täitmise olulised tingimused ja muud teenuse osutamise asjaolud;
- Tellija esitab minikonkursi kutse arvestusega, et pakkumuste esitamiseks jääb vähemalt 15 tööpäeva;

- Raamlepingu pakkumuses esitatud fikseeritud hindadest kõrgemat pakkumust minikonkursil esitada ei tohi;
- Tellija hindab pakkumusi soodsaima maksumuse või majandusliku soodsuse alusel.